

MAA-AINESLUVAN HAKEMINEN

Maa-ainesten ottamistoimintaa säätelevät maa-aineslaki- ja -asetus. Maa-ainesten ottamislupa tarvitaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka varastoitavaksi tai jalostettavaksi (MaL 1 §).

Lupa ei ole tarpeen, jos aineksia otetaan tavanomaista kotitarvekäyttöä varten asumiseen tai maa- ja metsätalouteen. Käytön tulee tällöin liittyä rakentamiseen tai kulkuyhteyksien kunnossapitoon. Jos kotitarvekäyttöä on enemmän kuin 500 m³, on kotitarveotosta tehtävä ilmoitus maa-aineslain 23 a §:n mukaisesti. Maa-ainesten ottamisen tulee tapahtua suunnitelmallisesti ja viranomaisten valvonnassa.

Lupa maa-ainesten ottamiseen haetaan sitä varten laaditulla lomakkeella, johon löydät linkin kunnan internet-sivuilta.

Hakemukset toimitetaan Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitteeseen:

Sodankylän kunta
Ympäristönsuojeluviranomainen
PL 60
99601 Sodankylä

Lupahakemuksen tulee sisältää ainakin:

- 1) Hakemuslomake täytettynä ja allekirjoitettuna (4 kpl)
- 2) Selvitys hakijan hallintaoikeudesta ottamispaikkaan (lainhuutotodistus tai kauppakirjan jäljennös taikka maanomistajan antama kirjallinen suostumus luvan hakemiseen) (1 kpl)
- 3) Ottamisselostuksia (4 kpl)
- 4) Ottamissuunnitelmapiirroksot ja muu karttamateriaali (yleis-, perus- ja kiinteistörekisterikartta, alku- ja lopputilannekartta, leikkauskuvat) (4 kpl)
- 5) Kaivannaisjäteasetuksen edellyttämä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma (2 kpl)
- 6) Jos haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta, hakijan tulee kirjallisesti perustella pyyntönsä.

Mikäli lupanhakija suorittaa itse MaL:n 13 §:n 2 mom. mukaisen naapurien kuulemisen, on tästä toimitettava lupaviranomaiselle kirjallinen selvitys. Lupanhakijan suorittamassa naapurin kuulemisessa on kuultavalle esitettävä riittävät asiakirjat ottamistoimintaan liittyen. Lupaviranomaiselle tulee toimittaa tieto asiakirjoista, jotka on kuultavalle esitetty.

OTTAMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Suunnitelman laatijalla tulee olla riittävä asiantuntemus ko. tehtävään. Useimmiten suunnitelman laatii alan konsulttitoimisto. Laajoissa ja varsinkin pohjavesialueille sijoittuvissa hankkeissa on hakijan ennen hankkeeseen ryhtymistä syytä olla yhteydessä Sodankylän kunnan ympäristösihteriin sekä Lapin ELY-keskukseen.

Ottamisselostuksesta tulee ilmetä tarvittavassa laajuudessa seuraavia asioita:

- ottamisalueen sijainti (kylä, tila, naapurit) ja maanomistus
- hankkeen tarve ja maa-aineksen pääasiallinen käyttökohde
- suoritettut tutkimukset ja selvitys ainesten määrästä ja laadusta
- kaavoitustilanne ja luontoselvitykset
- kuvaus ottamisalueen ja lähiympäristön (noin 200 metrin etäisyydellä ottamisalueen rajojen ulkopuolella) luonnonoloista sekä mahdollisista luonnon- ja maisemansuojelullisista arvoista (maisemakuvat, geologiset piirteet ja topografia, kasvillisuus ja eläimistö, luonnonsuojelualueet ym.)
- selostus ottamisen ympäristövaikutuksista (luontoon, maisemaan ja asutukseen)
- toiminta-alueen kuvaus (suunnittelualue, ottamisalue, kaivu- tai louhinta-alue, suoja-alueet, tukitoimintojen alueet, sivukivien läjitysalueet ja säilytettävä puusto)
- ottamisen järjestäminen (kaivausten ja leikkausten syvyys ja muoto, tasot, massamäärät, pintamaat, ottamisaika, vaiheistus)
- käytettävät koneet, laitteet ja niiden sijoitus ja konehuolto sekä polttoaineiden varastointi ja tankkauspaikat
- alueen yleiset pohjavesiolot, pohjavesialueen luokitus ja suojavyöhykkeet, vedenottamot, joihin hanke voi vaikuttaa
- pohjaveden ylin luonnollinen korkeusasema ja pohjaveden pinnanvaihteluiden seuranta (pohjavesiputkien koordinaattitiedot, korkeusasema, mittauspäivämäärät)
- pintavesien virtaussuunnat
- toimet ympäristöhaittojen vähentämiseksi (kasvillisuus, pohjavesi, pöly, melu, maisema, pintavesi)
- liikenteen järjestäminen
- turvallisuuskohdat (aitaus, varoituskyltit jne.)
- toiminnan aikainen jätehuolto (kaivannaisjätteille erillinen lomake)
- alueen jälkikäyttö ja myöhempi käyttö, arvio maisemointikustannuksista
- suunnitelman laatija yhteystietoineen
- tietolähteet
- perustelut rantavyöhykkeelle sijoittamisesta ja selvitys ottotoiminnan vaikutuksista rantaluontoon ja -maisemaan

Suunnitelmaan tulee liittää sitä täydentäviä mittakaavaan piirrettyjä karttoja seuraavasti:

- Yleiskartta (1:200 000 – 1:50 000), josta ilmenee alueen sijainti
- Peruskartta (esim. 1:25 000), josta ilmenee selvästi kulkutie alueelle ja ottamisalueen rajaus
- Karttaote (1:10 000), josta näkyy selkeästi tilan rajat, naapuritilat ja naapuritilojen omistajatiedot. Karttaan merkitään selkeästi myös suunnittelualue ja ottamisalue korkeustietoineen
- Hydrogeologinen kartta (1: 20 000) pohjavesialueille sijoittuvista kohteista

- Ottamissuunnitelman suunnitelmakartat (1:5 000 – 1: 1 000), lähtötilanne ja lopputilanne esitetään eri karttapohjilla. Kartasta on käytävä selkeästi ilmi korkeuskäyrät, suunnittelu-, ottamis- ja kaivualueen (= ottoalue) rajaukset, suojavyöhykkeet, luonnontilaiset alueet, pintamaiden ym. varastointialueet, toiminnan aloituspaikka ja etenemissuunta, ottamisen vaiheistus sekä koneiden ja laitteiden (mm. murska) sijoituspaikat sekä muiden tukitoimintojen alueet, kulkuteiden sijainti, pohjavesiputkien sijainti ja korkeusasemat N60 tasossa, kartan piirtäjä yhteystietoineen, päiväys
- Leikkauskuvat (1: 1000 – 1: 200), joista ilmenee nykyinen ja tuleva maanpinta. Leikkauskuvat ulotetaan ainakin 20 metriä suunnitellun ottamisalueen rajojen ulkopuolelle.

Määritelmiä:

suunnittelualue = alue, jolle ottamissuunnitelma laaditaan, on hakijan hallussa, on ottamisaluetta laajempi ja sisältää mm. ottamisalueen ympärille luonnontilaan jätettävät metsäalueet/suojapuuston. Suunnittelualueelle voidaan luvassa antaa määräyksiä.

ottamisalue = alue, jolla maa-ainestenottaminen ja siihen liittyvät muut järjestelyt kuten pintamaiden ja sivukiven käsittely ja jälkihoitotoimet tapahtuvat

Suunnitelman laadinnassa on hyvä muistaa yleisesti käytössä olevat suojaetäisyysohjeet:

Etäisyys asuttuun rakennukseen: sora-alueilla vähintään 100 m
kalliokivialueilla 300 - 600 m

Etäisyys naapuritilan rajaan: sora-alueilla vähintään 10 m
kallioalueilla 30 m

Etäisyys maantielle: vähintään 50 m

Etäisyys järven ja joen rantaan: noin 50 - 200 m, pääsääntönä on, ettei ottamisalue näy rantamaisemassa

Jos ottamistoiminta on tarkoitus ulottaa naapuritilan rajaan asti tai suojaetäisyysohjeen mukaista etäisyyttä lähemmäksi naapurin rajaa, on tästä toimitettava hakemuksen yhteydessä naapurin kirjallinen suostumus.

Kallionottoalueiden maisemoinnissa tulee huomioida, että lopputilanteessa alueelle ei saa jäädä pystysuoria vaarallisia seinämiä. Ottamisalueella reunat luiskataan kaltevuuteen 1:2 tai loivemmaksi. Mikäli luiskat tehdään muualta tuotavilla ylijäämämailla ja kyse on selvästi massojen vaihtamisesta (esim. esitetään pystysuoraa seinää tai korkeita terasseja, jotka luiskataan ylijäämämailla) on haettava ympäristölupa.

Mikäli kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää louhimalla tai murskaamalla, tarvitaan toiminnalle myös ympäristölupa. Edellä mainittua vähäisempään toimintaan on haettava ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.